

Glaucoom

INFORMATIEBROCHURE

AUGEN
KLINIK
AHAUS

In Augenklinik Ahaus

en in de aan Augenklinik Ahaus gelieerde klinieken en praktijken, worden sinds de oprichting in 1992 jaarlijks duizenden patiënten behandeld om hun gezichtsvermogen te verbeteren. Bij al onze werkzaamheden proberen wij dagelijks in het belang van de patiënt, ons motto "Kwaliteit die men ziet" waar te maken. Een netwerk van ervaren oogartsen, die werkzaam zijn bij de verschillende vestigingen en gebruikmaken van ultra moderne medische apparatuur, behandelt het gehele spectrum van de oogheelkunde.

De nauwe samenwerking met lokale collega's en een regelmatige uitwisseling van ervaringen tijdens de z.g. kwaliteitscirkels, maken het mogelijk om in de directe omgeving een uitgebreide en medisch hoogstaande verzorging aan te bieden.

Als één van de eerste klinieken in Duitsland heeft Augenklinik Ahaus in 2000 een systematisch kwaliteitsmanagement ingevoerd. In 2010 werden Augenklinik Ahaus en de aangesloten klinieken en praktijken TÜV gecertificeerd.

**AUGEN
KLINIK
AHAUS**

**Dr. med.
Florian Kretz (FEBO)**

**dr. med. (Univ. Bud.)
Matthias Gerl**

Geachte patiënt(e)!

Met deze brochure wordt u geïnformeerd over groene staar (glaucoom). Helaas wordt nog niet voldoende onderkend, dat glaucoom in de industrielanden een van de meest voorkomende oorzaken van blindworden is. Dit kan relatief gemakkelijk worden voorkomen. In West Europa lijdt gemiddeld 10% van de bevolking boven de veertig jaar aan een verhoogde oogdruk, wat betekent dat 10% van de bevolking tot de risicogroep behoort.

Beter geïnformeerd zijn over de gevolgen, die de aandoening met zich meebrengt en over het belang van een vroegtijdige diagnose, kan ogen redden.

Deze brochure is eveneens zinvol als u al aan groene staar lijdt. U krijgt inzicht in het belang van regelmatig druppelen en het consequent naleven van het advies van uw arts.

Alleen een goede samenwerking tussen patiënt en oogarts kan het verlies van het gezichtsvermogen voorkomen.

Uw oogartsen,

**Dr. med. Florian
Kretz (FEBO)**

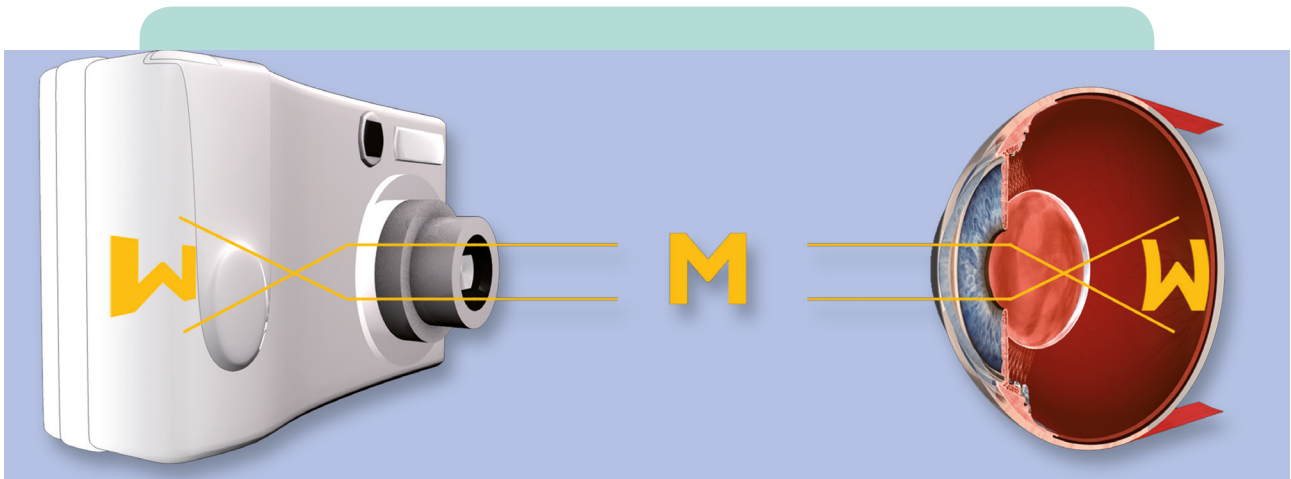
**dr. med. (Univ. Bud.)
Matthias Gerl**

Hoe functioneert het oog?

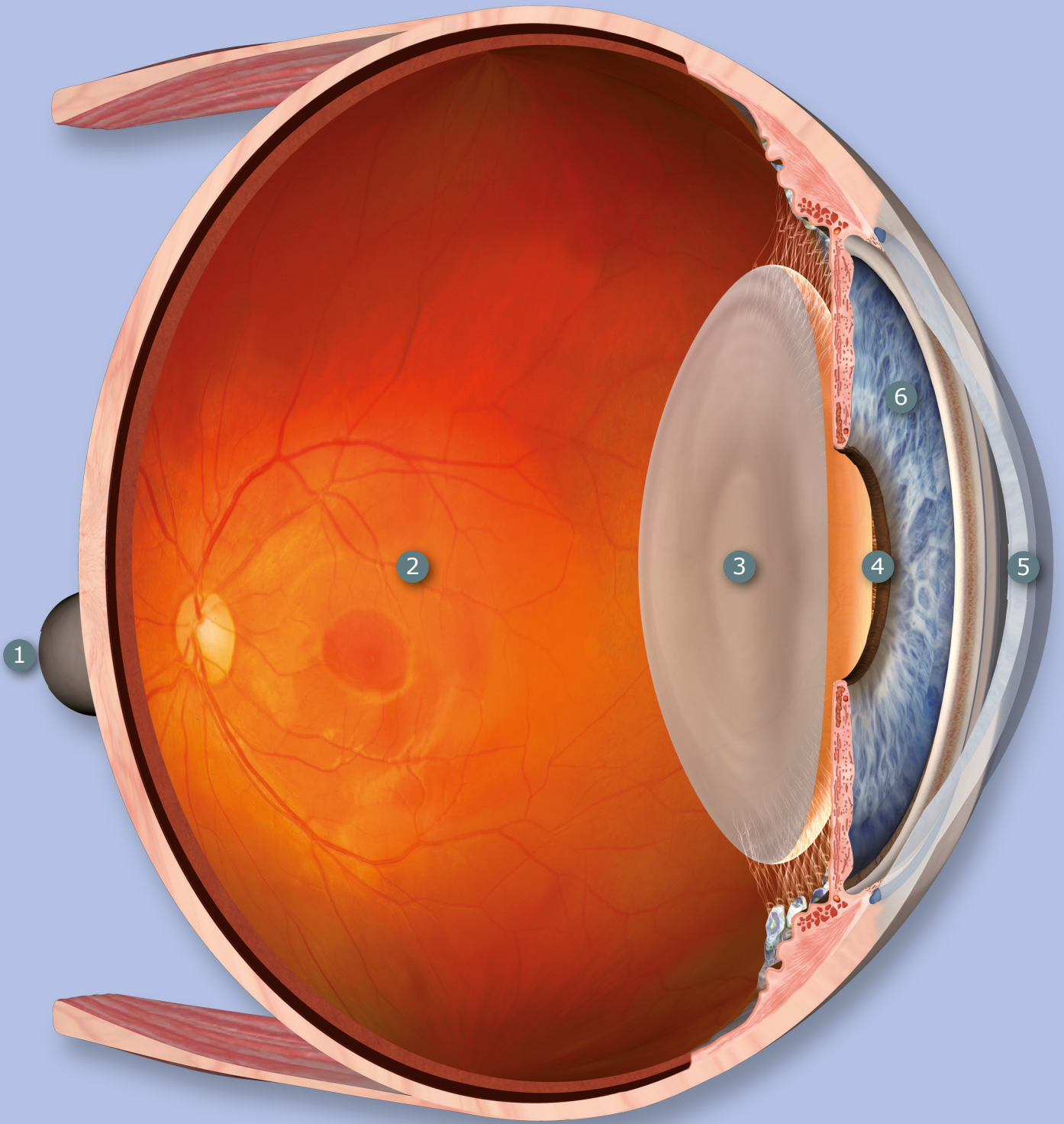
De oog lens hangt als het ware direct achter de iris. De iris is het gekleurde deel van het oog en wordt ook wel regenboogvlies genoemd. Samen met het hoornvlies dient de lens er voor om de binnenkomende lichtstralen te bundelen, zodat er een scherp beeld op het netvlies kan ontstaan. Zonder lens zou men alles dermate onscherp zien, alsof men een totaal verkeerde bril draagt.

Via de oogzenuwen worden de "beeld"indrukken naar de hersenen gestuurd, waar deze tot "plaatjes" worden verwerkt.

- 1 oogzenuw
- 2 netvlies
- 3 heldere lens
- 4 pupil
- 5 hoornvlies
- 6 regenboogvlies

De heldere lens in het oog heeft dezelfde functie als de lens van een fototoestel

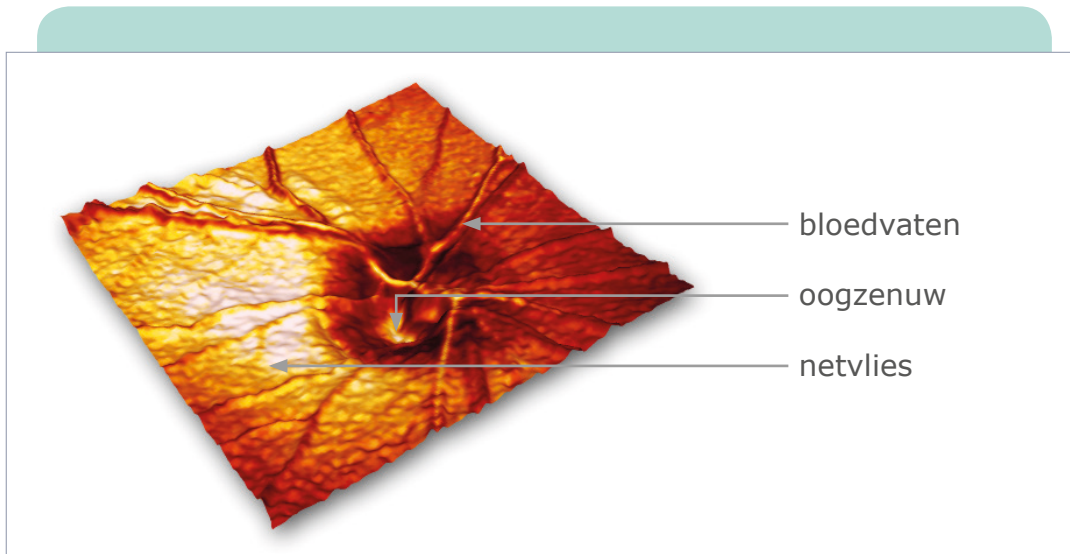
Wat is “groene staar”?

Groene staar of glaucoom is een ziekte, die ontstaat door een relatief te hoge oogdruk.

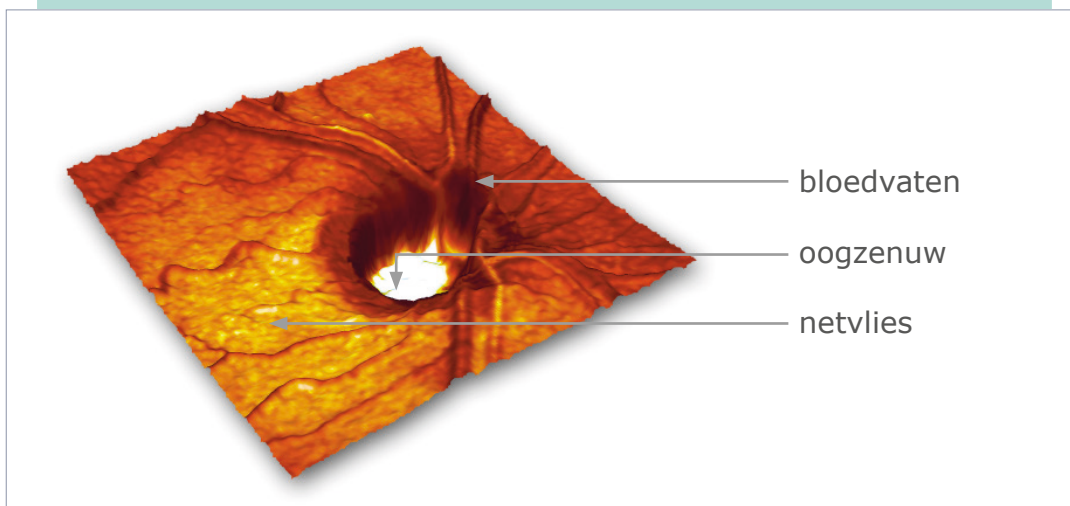
De daardoor ontstane doorbloedingsstoringen leiden tot een beschadiging van de oogzenuw. Deze beschadiging bestaat uit een geleidelijke afsterving van de gevoe-

lige oogzenuwvezels. Het op het netvlies geprojecteerde beeld wordt onvolledig aan het hersencentrum voor het zien doorgegeven. Hierdoor ontstaat er een steeds groter wordend gezichtsvelduitval, wat tot blindheid kan leiden.

Een vroegtijdige behandeling kan het gezichtsvermogen redden.

De gezonde oogzenuw

Een door groene staar beschadigde oogzenuw

Groene staar vanuit de patiënt gezien

1 Het gezonde oog

Het gezonde oog ziet gehele plaatje.

2 Groene staar in een vroeg stadium

Een sluipend toenemende beperking van het gezichtsveld.

3 Groene staar in een vergevorderd stadium

Er is nog slechts een centraal gedeelte van het gezichtsveld over. Bij een vergevorderde groene staar wordt het gezichtsveld steeds kleiner, totdat er tenslotte nog slechts een kleine centrale opening over is. Dit proces verloopt sluispijpend, waardoor het pas laat wordt opgemerkt. De reeds veroorzaakte schade aan de oogzenuw is dan niet meer ongedaan te maken. Daarom is het belangrijk om groene staar in een zo vroeg mogelijk stadium te ontdekken.

Oorzaken: hoe ontstaat groene staar (glaucoom)?

Het oog heeft, om zijn vorm te behouden, een bepaalde inwendige oogdruk nodig. In een gezond oog wordt de druk bepaald door een evenwicht tussen de toevoer en afvoer van kamerwater.

Het kamerwater, dat ook belangrijke voedingsstoffen voor de ooglenzen en het hoornvlies bevat, wordt door het straallichaam gevormd en vloeit dan van de achterste naar de voorste oogkamer. Daar stroomt het door een maaswerk (trabekelsysteem) via het kanaal van Schlemm in de bloedsomloop. Na verloop van jaren, vooral vanaf het 40e jaar, wordt het trabekelsysteem minder doorlaatbaar, zodat bij een gelijkblijvende productie en bij een verminderde afvoer de oogdruk stijgt.

Minder vaak voorkomende oorzaken voor een verstoorde afvoer met bijbehorende drukstijging zijn in het verleden doorgemaakte ziektes aan het oog, zoals doorbloedingsstoringen (langdurige door diabetes ontstane beschadigingen aan de bloedvatboog, status na trombose) en ontstekingen in het binnenste van het oog.

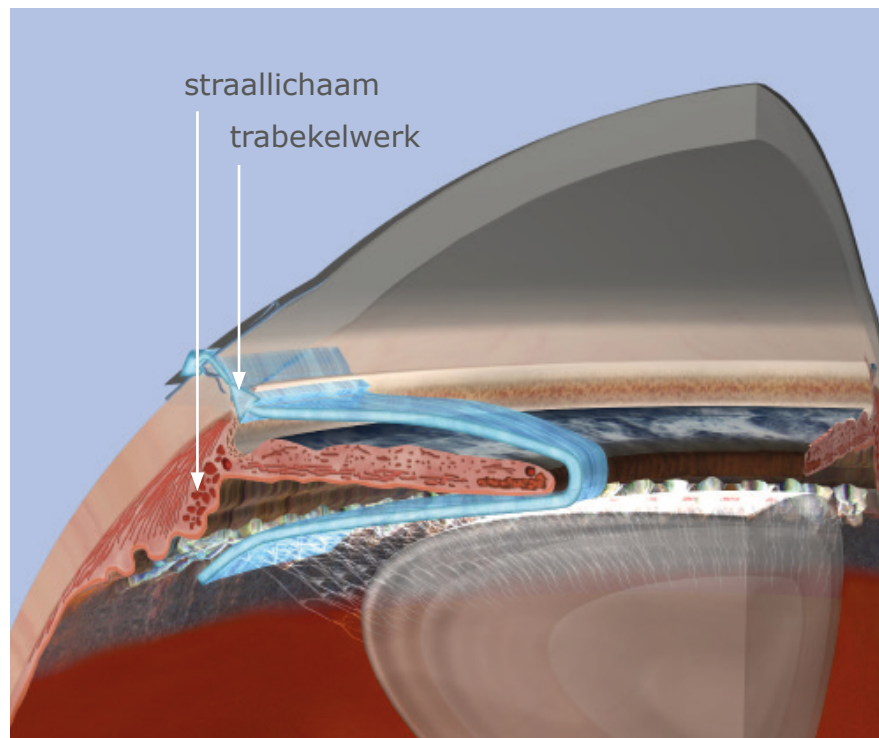
Een af en toe voorkomende vorm is de acute glaucoomaanval, die met felle pijn, een aanmerkelijke verslechtering van het zien en een rood oog gepaard gaat. Oorzaak is

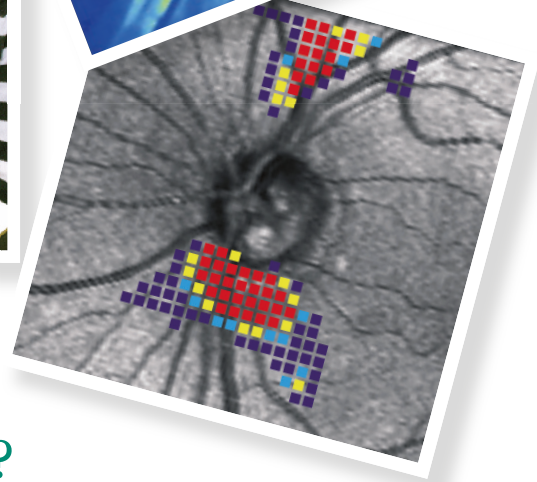
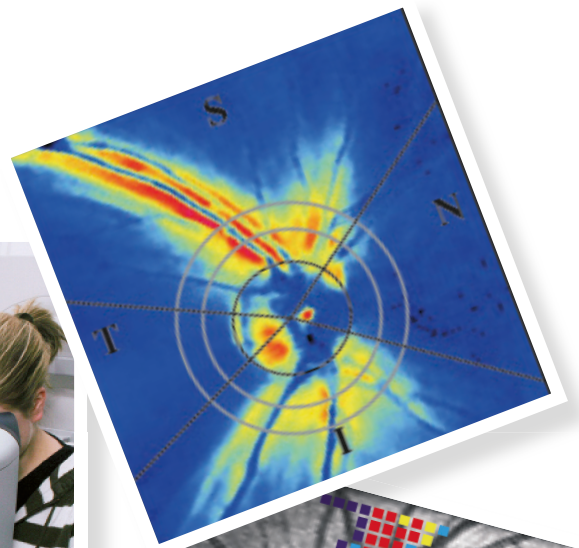
In een gezond oog wordt de ideale druk bereikt door een evenwicht tussen productie en afvoer van kamerwater.

een acute afsluiting van de kamerhoek, doordat de iris te dicht tegen het hoornvlies aan komt te liggen. Gevolg is een extreme stijging van de druk. Alleen een snelle oogheelkundige behandeling kan blindworden voorkomen.

Naast de individueel verhoogde oogdruk spelen ook andere aanwezige ziektes, die de doorbloeding van de oogzenuw beïnvloeden, een grote rol bij het ontstaan van glaucoom. Risicofactoren zijn vooral, diabetes mellitus, een te hoge of te lage bloeddruk, te dik bloed of een ouderdomsafhankelijke bloedvatbeschadiging.

Hier betekent een snelle ontdekking en behandeling van deze aandoeningen door de huisarts een belangrijke ondersteuning bij de behandeling van groene staar door de oogarts.

Hoe wordt groene staar ontdekt?

De aandoening veroorzaakt in het begin nog geen klachten. Het sluipende verloop brengt met zich mee, dat men in het begin aan de lichte beperkingen van het gezichtsveld went en pas in een gevorderd stadium te laat bemerkt, dat er nog slechts een centraal deel van het gezichtsveld is overgebleven. Een betroffene kan dus niet zelf de glaucoomaandoening ontdekken of herkennen – dit kan alleen een oogarts.

Omdat reeds aanwezige schade niet meer ongedaan kan worden gemaakt, is een vroegtijdige opsporing voor het behoud van het gezichtsvermogen erg belangrijk. Als u ouder bent dan 40 jaar dan is het raadzaam, dat u minstens elk jaar een oogarts bezoekt. Voor het veertigste levensjaar is het raadzaam om uw ogen te laten controleren als u diabetes of bloed-drukproblemen heeft of sterk bijziend bent, maar ook als iemand in uw directe familie aan groene staar lijdt.

Bij een oogheelkundig onderzoek wordt de oogdruk gemeten en het voorste oogseg-

ment (o.a. de kamerhoek) en het achterste oogsegment (o.a. de oogzenuwkop) met behulp van een microscoop onderzocht.

Bij een gezichtsveldonderzoek onderzoekt de arts met behulp van een testapparaat, of de omgevingswaarneming is beperkt. Deze onderzoeken nemen veel tijd in beslag en tonen ontstane schade aan de oogzenuw pas in een gevorderd stadium aan.

Sinds enkele jaren worden modernere methodes toegepast, die een vroegtijdige ontdekking van beschadigingen mogelijk maken. Daarbij wordt de oogachtergrond en de oogzenuw met laserstralen pijnloos en zonder aanraking afgetast en gemeten. Deze gegevens maken het de oogarts mogelijk om aanwezige schade in het gebied van de zenuwvezellaag beter en enkele jaren eerder te ontdekken.

Hoe wordt groene staar behandeld?

Druppeltherapie

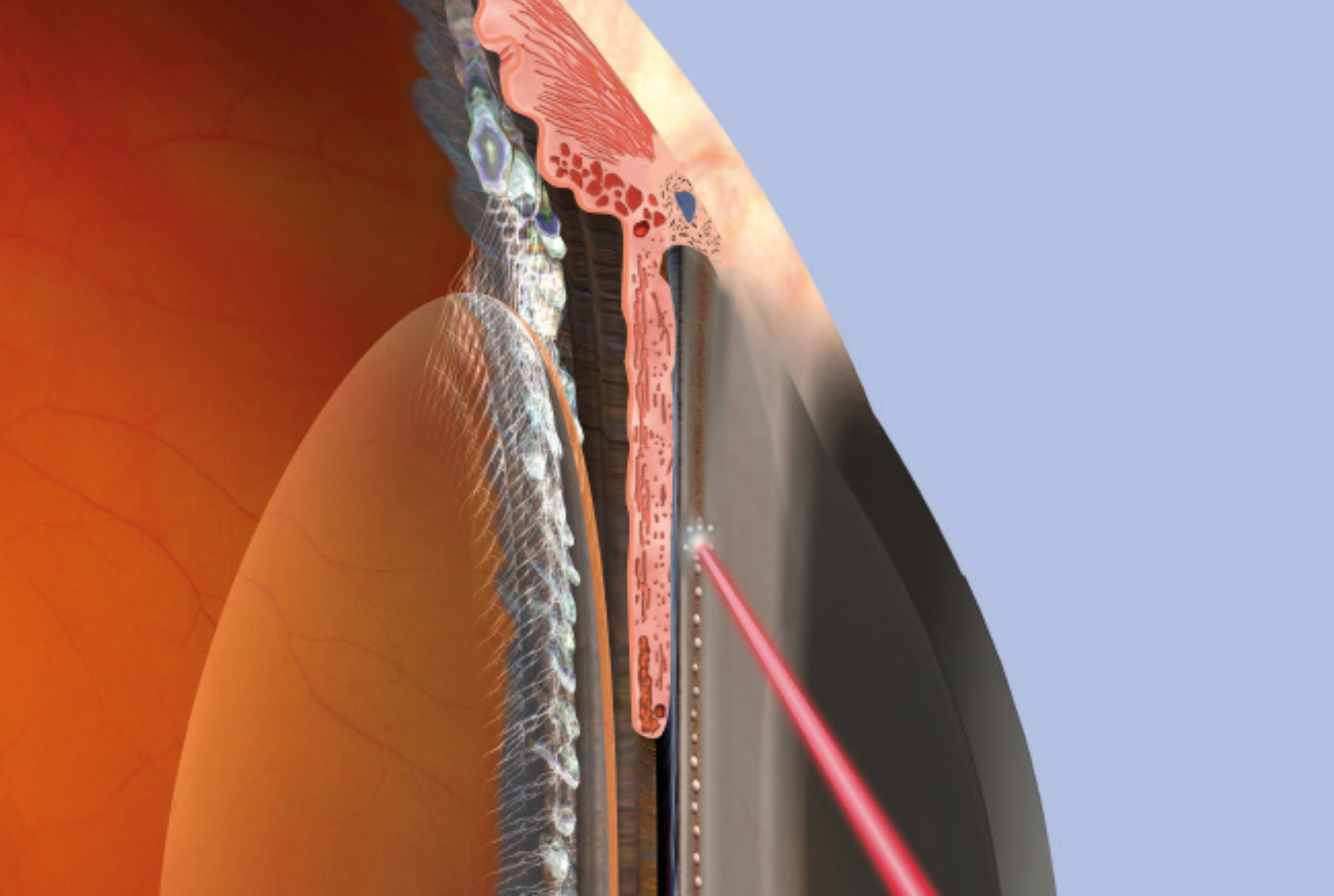
In het begin bestaat de therapie meestal uit het gebruik van oogdrukverlagende druppels. Om het voor u meest geschikte medikament uit te kiezen is het belangrijk, dat u de oogarts informeert over alle aandoeningen, waarvoor u bij een arts onder behandeling bent en over de voorgeschreven medicamenten die u gebruikt.

Een consequent en zorgvuldig gebruik van oogdruppels en het bezoeken van de controleafspraken voor de oogdrukmetingen, onderzoek van de oogzenuwkop en het gezichtsveld, zijn belangrijke criteria voor een succesvolle behandeling.

Indien het niet lukt om de oogdruk voldoende met medicamenten te reguleren, kan worden geprobeerd om de druk te verminderen met behulp van een laserbehandeling of een operatie.

Groene staar wordt het vaakst met oogdruppels behandeld.

Hoe wordt groene staar behandeld?

SLTP-lasertherapie

Het vaakst wordt de SLT-lasertherapie toegepast.

De afkorting SLT staat voor Selectieve Laser Trabeculoplastiek. Dit is een eenvoudige en zeer werkzame lasertherapie om de oogdruk te verminderen. De behandeling wordt poliklinisch uitgevoerd en duurt in de regel slechts enkele minuten. De oogdruk vermindert hierbij tot wel 30% en is bij ca. 70% van de behandelde patiënten werkzaam.

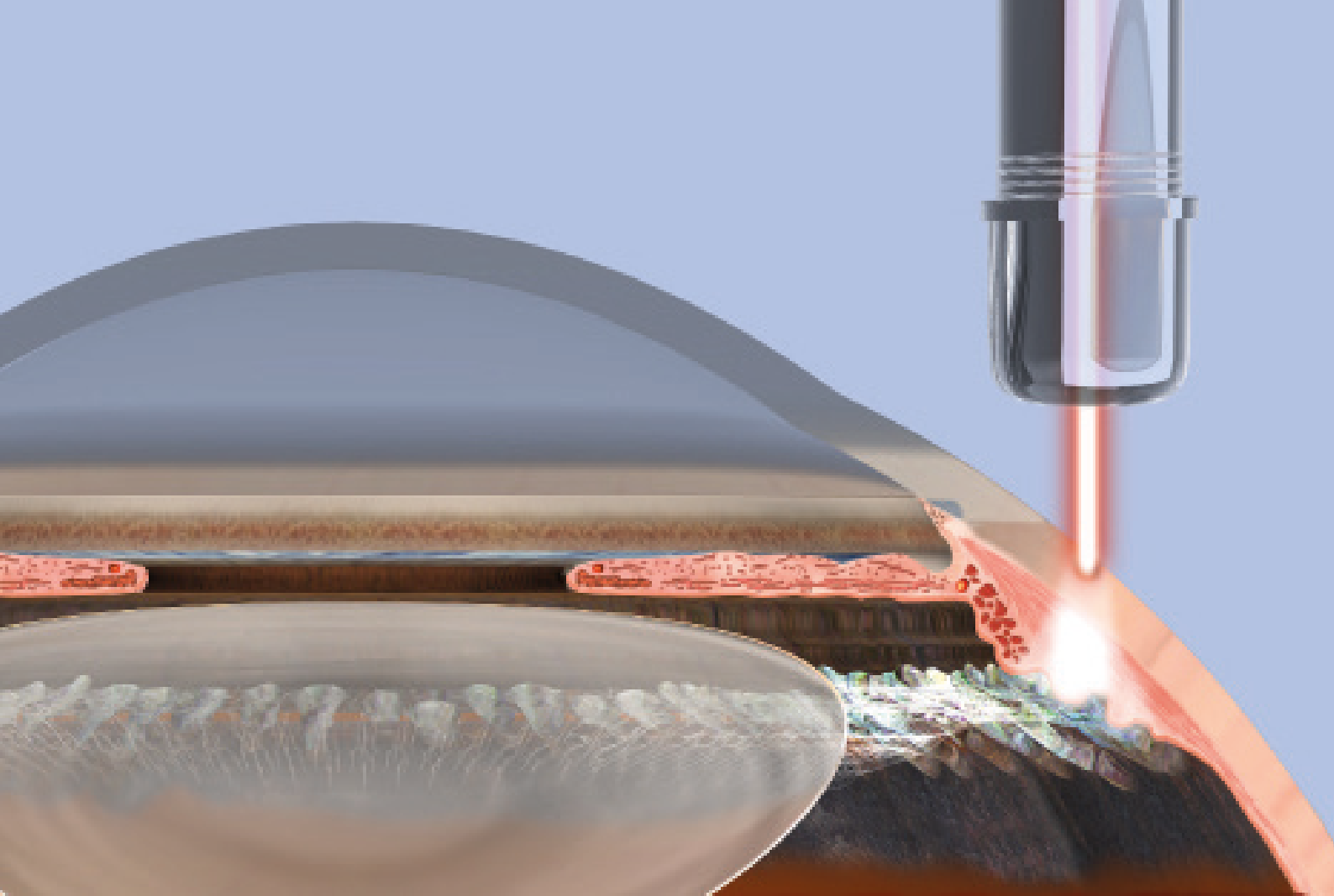
Hoe verloopt deze behandeling?

Met behulp van groene laserimpulsen, die tijdens een fractie van een seconde met minimale energie hun werk doen, wordt het zeefgedeelte in het afvoergebied van het oogwater, in het kanaal van Schlemm, gereinigd. Op deze manier wordt er weer een goed werkende afvoer gecreëerd, waardoor de oogdruk daalt. De laserenergie is zo gering, dat het omringende weefsel niet wordt geraakt, waardoor er geen beschadigingen ontstaan. Aangezien er bij deze behandeling nauwelijks complicaties ontstaan, kan de behandeling, indien de druk in de loop der jaren weer toeneemt, probleemloos worden herhaald.

Is het een pijnlijke behandeling?

Voor de behandeling wordt het oog met milde oogdruppels verdoofd. Daarna wordt een contactlens op het oog geplaatst. Na de ingreep dienen nog enkele dagen ontstekingsremmende oogdruppels te worden gebruikt. Door deze lasertherapie kunnen vaak operaties van meer ingrijpende aard worden vermeden.

Hoe wordt groene staar behandeld?

CoCo-lasertherapie

Controlled cyclophotocoagulation (CoCo)

Bij een controlled cyclophotocoagulation (CoCo) wordt een diodelaser van buitenaf op het straallichaam gericht. Hierbij worden met kortdurende laserimpulsen de cellen, die voor de aanmaak van het oogwater zorgen, dicht gebrand. Opdat er zo min mogelijk weefselbeschadigingen ontstaan, wordt de gestraalde laserenergie door een sensor bewaakt en wordt de laserstraal op tijd uitgeschakeld.

Met deze behandeling wordt de productie van het kamerwater gereduceerd en de oogdruk verminderd. Deze behandeling wordt met behulp van plaatselijke verdoving uitgevoerd en kan naar behoefte worden herhaald.

Hoe wordt groene staar behandeld?

Operatieve behandeling

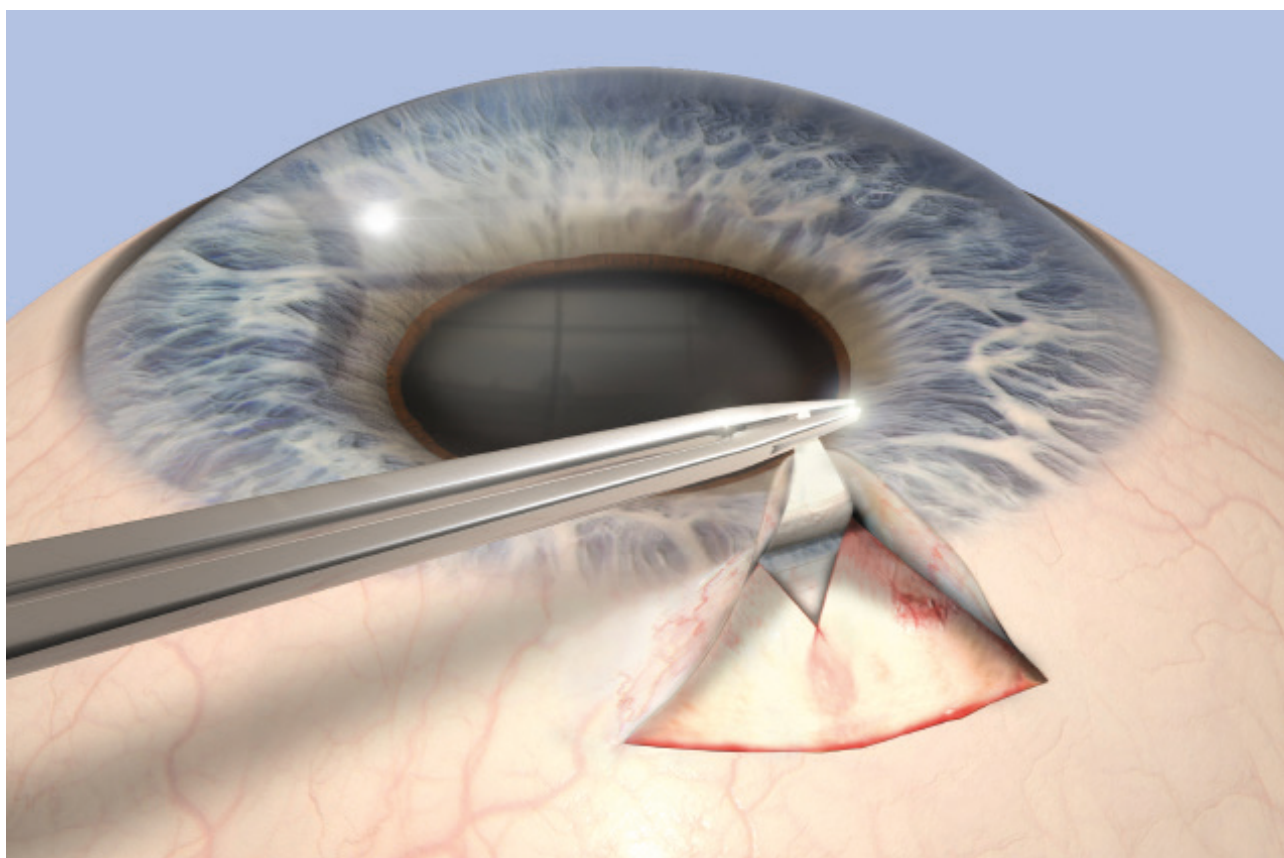
Vervaardigen van een fistel (trabeculectomie)

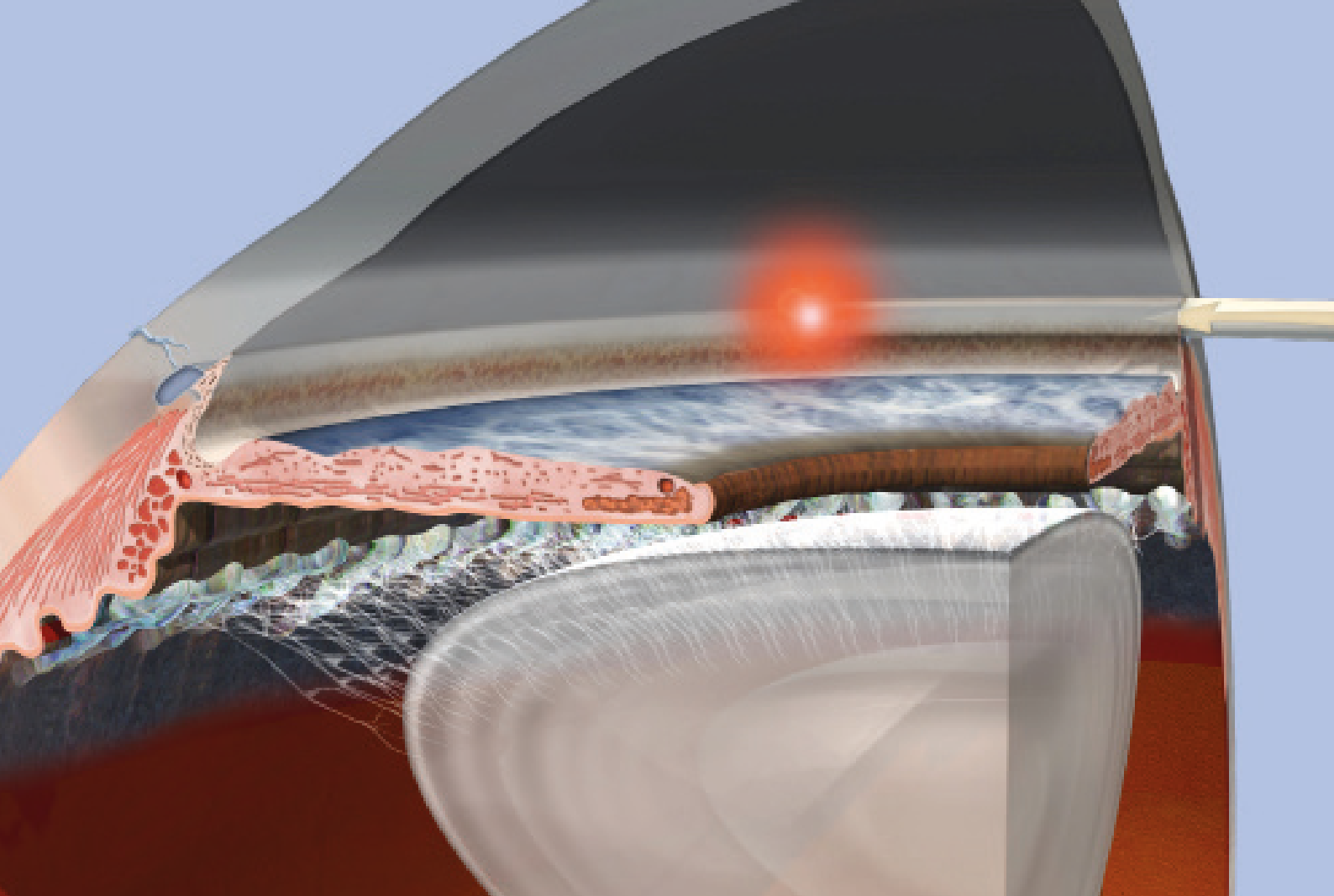
De methode die het vaakst wordt uitgevoerd om een fistel te vervaardigen, is de "goniotrepanation". Hierbij wordt onder plaatselijke verdoving een nieuwe afvoer aangebracht. Door deze kleine afvoer vloeit dan voortdurend een kleine hoeveelheid kamerwater uit de kamerhoek onder het bindvlies. De nieuwe afvoer zorgt voor een daling van de oogdruk.

Als alternatief kan worden geprobeerd om in de lederhuid een kamerwaterreservoir aan te leggen, zonder dat het oog geheel moet worden geopend. Ook deze methode (diepe sclerectomie) zorgt voor een daling van de druk.

Het grootste probleem bij elke chirurgische operatietechniek is lidtekenvorming, wat kan leiden tot een afsluiting van de nieuwe afvoer, waardoor de druk weer stijgt. Om de kans op een effectieve behandeling te vergroten en om de ongewenste lidtekenvorming te verhinderen worden, afhankelijk van de uitgangssituatie, gedurende en na de operatie speciale lidtekenremmende medicamenten (antimetabolites) toegediend.

Bij alle ingrepen dient daarom van een langere genezingsperiode te worden uitgegaan, waarbij het effect pas na enkele weken kan worden beoordeeld. Dit gegeven vraagt van de patiënt veel geduld en een goede samenwerking met de oogarts.

Hoe wordt groene staar behandeld?

Canaloplasty

Een relatief nieuwe ingreep is de canaloplasty. Hierbij wordt geprobeerd om met behulp van het natuurlijke drainagesysteem in het oog de druk te verlagen.

Met een speciale microcatheter wordt het slechts 0,25mm dunne afvoerkanaaltje in het oog (kanaal van Schlemm) gesondeerd en opgerekt. Na verwijdering van de catheter blijft er een dunne draad achter, die er voor zorgt dat het kanaaltje open blijft. Hierdoor wordt de natuurlijke afloeiing van het kamerwater verbeterd.

Canaloplasty kan als alternatieve behandeling worden toegepast voor een behandeling met medicamenten. Kunnen patiënten niet meer met medicamenten worden behandeld, omdat zij er bijv. niet mee overweg kunnen, dan is deze methode een goede keus. Dit kan echter niet in elke situatie en bij elke patiënt worden toegepast. De canaloplasty kan ook als vervolgooperatie worden uitgevoerd na een niet succesvol verlopen eerdere operatie.

Na de glaucoomoperatie

De dag na de operatie vindt de eerste controle plaats. Als de oogdruk tijdelijk nog te hoog is, kan deze met behulp van tabletten of oogdruppels worden verlaagd.

Na een chirurgische ingreep komt het vaak voor, dat u met het geopereerde oog eerst nog wat wazig ziet. De totale genezing duurt vaak tot 2 maanden en het kan voorkomen, dat u dan al die tijd niet mag autorijden. Omdat het wondje iets groter is als bij een staaroperatie, bespeurt u mogelijk een lichte irritatie (zandkorrelgevoel) in het oog.

Na een laseroperatie herstelt het oog meestal veel sneller.

Ook na een met succes uitgevoerde glaucoomoperatie kan door verlidtekening van het weefsel de druk weer toenemen. Met

een operatie is slechts in ca 60% van de gevallen een drukregulering op lange termijn te bereiken, daarom is het belangrijk om enkele malen per jaar de oogdruk te laten meten en de oogzenuw en het gezichtsveld door uw oogarts te laten onderzoeken. Indien de druk na de operatie niet toereikend daalt, dan is een tweede operatie aan te raden.

Bij een vergevorderde glaucoom kan een succesvol verlopen operatie niet altijd een degeneratie van de oogzenuw voorkomen. Een operatie kan niet altijd blind worden voorkomen. Gelukkig komen dergelijke gevallen door het huidige gebruik van diagnostische apparatuur en het toepassen van operatieve mogelijkheden zelden voor.

Vaak gestelde vragen

Is groene staar erfelijk?

Ja. Zoals ook bij diabetes mellitus het geval is kan de aanleg voor groene staar erfelijk zijn. Als hiervoor verschillende factoren aanwezig zijn, dan neemt het risico om deze ziekte te krijgen toe. Vooral wanneer familieleden in de eerste graad aan glaucoom lijden.

Kan groene staar genezen?

Nee. Groene staar is een chronische ziekte, waarvan de bijkomende gevolgen tot verlies van het gezichtsvermogen kunnen leiden. Door de huidige behandelingsmogelijkheden kan het verergeren van de ziekte voor een groot deel worden voorkomen.

Ik bemerk vaak een dof drukkend gevoel in de ogen. Is dat glaucoom?

Nee, een terugkerend dof drukkend gevoel in de ogen komt meestal door een verstoorde traanfilmvorming en kan vaak door traanvochtvervangende oogdruppels worden verzacht. Een chronische glaucoom leidt slechts zelden tot een drukkend gevoel of tot pijn.

Mijn ogen tranen vaak. Is dat overmatig oogwater wat glaucoom kan veroorzaken?

Nee, glaucoom ontstaat meestal door een verstoorde afvloeiing van de vloeistof in het oog (kamerwater). De tranen, die aan de buitenkant van het oog wegdruppelen, hebben daarmee niets van doen.

Moet ik na een glaucoomoperatie nog regelmatig naar de oogarts voor controle van de oogdruk?

Ja, dit is erg belangrijk! Glaucoom kan altijd, ook na een succesvolle operatie, terugkomen.

Bij veel medicamenten wordt men in de bijsluiter gewaarschuwd voor het gebruik ervan in combinatie met glaucoom. Waarom?

Met deze waarschuwing wordt vrijwel altijd een "glaucoomaanval" bedoeld en niet een chronische glaucoom. Vraag uw oogarts of dit voor u van toepassing is. Bij een chronische glaucoom kunnen dergelijke medicamenten meestal zonder problemen worden gebruikt.

Kan men door een bepaalde levenswijze glaucoom verhinderen of bij een reeds aanwezige glaucoom de behandeling ondersteunen?

Naast algemeen geldende regels voor een gezonde levenswijze is er geen speciale levenswijze, waardoor glaucoom kan worden voorkomen.

Indien u rookt, dan dient u echter, in ieder geval wanneer er gezichtsvelduitvalen zijn ontstaan, elke vorm van nicotinegebruik op te geven.

Belangrijk is om aanwezige algemene ziektes, zoals hoge bloeddruk, suikerziekte en een verstoorde vetstofwisseling te behandelen. Al deze aandoeningen kunnen de doorbloedingssituatie verslechteren, waardoor de oogzenuw beschadigt.

Ten slotte ...

Een operatie of een laserbehandeling om groene staar te behandelen is voor ons een routine-ingreep, die heel vaak wordt uitgevoerd. De ontwikkelingen van de operatietechnieken en het verbeterde instrumentarium maken tegenwoordig het uitvoeren van een operatie heel veilig. Hierdoor merken de meeste patiënten over een langere termijn een duidelijke afname van de klachten.

Indien u nog vragen heeft over deze materie, dan kunt u dit uiteraard met ons bespreken. We maken graag tijd voor u vrij om uw vragen of uw specifieke problemen met u door te nemen en om u zo goed mogelijk te adviseren.

Onze oogartsen helpen u graag om weer beter te kunnen zien.

Locaties van Augenklinik Ahaus

Ahaus

AUGENKLINIK AHAUS
AUGENPRAXIS AHAUS
Am Schlossgraben 13
48683 Ahaus
Telefon: 02561 955 55

Raesfeld

AUGENTAGESKLINIK RAESFELD
AUGENPRAXIS RAESFELD
Marbecker Str. 2
46348 Raesfeld
Telefon: 02865 609 610

Rheine

AUGENTAGESKLINIK RHEINE
AUGENPRAXIS RHEINE
Osnabrücker Str. 233-235
48429 Rheine
Telefon: 05971 807 09 60

Greven

AUGENTAGESKLINIK GREVEN
AUGENPRAXIS GREVEN
Rathauspassage
Winninghoffpättken 8
48268 Greven
Telefon: 02571 521 11

Rhede

AUGENPRAXIS RHEDE
Auf der Kirchwiese 7
46414 Rhede
Telefon: 02872 949 61 33

Stadtlohn

AUGENPRAXIS STADTLOHN
Klosterstr. 14
48703 Stadtlohn
Telefon: 02563 66 77

Ochtrup

AUGENPRAXIS OCHTRUP
Kniepenkamp 26
48607 Ochtrup
Telefon: 02553 82 86
www.augenklinik.de

Steinfurt

AUGENPRAXIS STEINFURT
Eschstraße 3
48565 Steinfurt
Telefon: 02551 939 00

Coesfeld

AUGENPRAXIS COESFELD
Süringstraße 13
48653 Coesfeld
Telefon: 02541 52 47

De weg naar Ahaus

D **Ahaus**
Augenlinik Ahaus
Am Schlossgraben 13
48683 Ahaus
Tel. +49 (0) 25 61 / 93 01 0

**AUGEN
KLINIK
AHAUS**

Ihre Augenärzte vor Ort

Augenkl. Ahaus

Am Schlossgraben 13, 48683 Ahaus

Augentagesklinik Rheine

Osnabrücker Straße 233-235, 48429 Rheine

Augentagesklinik Raesfeld

Marbecker Straße 2, 46348 Raesfeld

Augentagesklinik Greven

Winninghoffpättken 8, 48268 Greven

Augenpraxis Stadtlohn

Klosterstraße 14, 48703 Stadtlohn

Augenpraxis Ochtrup

Kniepenkamp 26, 48607 Ochtrup

Augenpraxis Rhede

Auf der Kirchwiese 7, 46414 Rhede

Augenpraxis Steinfurt

Eschstraße 3, 48565 Steinfurt

Augenpraxis Coesfeld

Süringstraße 13, 48653 Coesfeld

Zentralverwaltung Ahaus

Telefon: 02561 955 55

Nederlands Team: 085-88 82 288

www.augenklinik.de